

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ
Кафедра мовознавства

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення кафедри мовознавства
26 серпня 2025 року,
протокол № 1.

Завідувачка кафедри, докторка педагогічних наук,
професорка

_____ Ольга НАГОРНА

26 серпня 2025 року

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ОСНОВИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 035 Філологія
спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно, перша – англійська)
галузі знань 03 Гуманітарні науки
за денною формою навчання

РОЗРОБНИК

Доцентка кафедри мовознавства, кандидатка
педагогічних, доцентка

_____ Ольга РЕМБАЧ

26 серпня 2025 року

ПОГОДЖЕНО

Деканеса факультету управління та економіки,
кандидатка економічних наук, доцентка

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

26 серпня 2025 року

м. Хмельницький
2025

Освітньо-професійна програма «Бакалавр філології. Германські мови та літератури
(переклад включно, перша - англійська)
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.041 Германські мови та література
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
(<https://www.univer.km.ua/pro-universytet/fakultety/fakultet-upravlinnva-ta-ekonomiky>)

Назва навчальної дисципліни	ОСНОВИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
Викладачка	Лекційні, практичні заняття, консультації, залік: Рембач Ольга Олександрівна, кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри мовознавства, доцентка (http://www.univer.km.ua/kafmov)
Контактна інформація та науковий профіль викладача	Рембач Ольга Олександрівна: Електронна адреса: http://www.univer.km.ua/kafmov ; olga.ukr@ukr.net Профіль у наукових базах даних: Google Scholar https://scholar.google.com/citations?user=R4SpXkMAAAAJ ORCID https://orcid.org/0000-0003-0595-1502 Web of Science https://www.webofscience.com/wos/author/record/14048136 Scopus https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57209246956
Інформаційні ресурси	Код для приєднання в Google клас «ОСНОВИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ» https://classroom.google.com/c/ODM2MzA5NTQ1MTI1?cjc=xwlv5ofx Електронна бібліотека: http://elibrary.univer.km.ua/index.php
Консультації	Офлайн консультації: навчальний корпус № 2, пров. Володимирський, 12 Кафедра мовознавства Вівторок - 15.00-16.20; п'ятниця – 15.00-16.20 Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою та Google meet у робочі дні з 8.30 до 17.00. https://meet.google.com/gvo-grbk-hie Консультації до заліку: напередодні заліку згідно з затвердженим розкладом. https://meet.google.com/gvo-grbk-hie

Опис навчальної дисципліни

Цілі та особливості навчальної дисципліни	Дисципліна «Основи міжкультурної комунікації» спрямована на формування міжкультурної комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти і ставить завдання познайомити здобувачів із теоретичними засадами міжкультурної комунікації, культурними моделями, нормами та цінностями різних лінгвокультурних спільнот; уможливило усвідомлення механізмів міжкультурної взаємодії та причин комунікативних непорозумінь; дає можливість сформувати навички ефективної міжкультурної взаємодії в професійному й академічному середовищі. Предметом вивчення курсу «Лінгвокраїнознавство англomовних країн» є взаємозв'язок мови, культури та суспільно-історичних реалій англomовних країн, відображений у мовній картині світу, культурних концептах, традиціях і соціальних нормах. Велика увага приділяється розвитку soft skills, зокрема: міжкультурної чутливості, критичного мислення, комунікативної компетентності,
--	---

	толерантності, емпатії, уміння працювати в команді та навичок міжкультурного діалогу.
Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземними мовами.</p> <p>ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.</p> <p>ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.</p> <p>ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p> <p>ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.</p> <p>ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.</p>
Результати навчання	<p>ПР 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.</p> <p>ПР 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.</p> <p>ПР 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.</p> <p>ПР 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.</p> <p>ПР 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.</p> <p>ПР 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.</p> <p>ПР 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.</p>
Місце дисципліни в логічній схемі	<p>Вибіркова навчальна дисципліна; курс навчання – 2; семестр – 3.</p> <p>Дисципліна вивчається після таких навчальних дисциплін:</p> <p>ОК 1 Вступ до мовознавства</p> <p>ОК 3 Основи наукових досліджень та академічна доброчесність</p> <p>ОК 4 Українська мова за професійним спрямуванням</p> <p>ОК 1 Практичний курс основної іноземної мови</p> <p>ОК 14 Література англословянських країн</p> <p>Знання цієї навчальної дисципліни слугуватимуть базою для подальшого вивчення дисциплін:</p> <p>ОК 12 Філософія</p> <p>ОК 13 Практичний курс основної іноземної мови</p> <p>ОК 15 Практичний курс другої іноземної мови</p> <p>ОК 19 Лінгвокраїнознавство німецькомовних країн</p> <p>ОК 20 Лексикологія</p>

Обсяг навчальної дисципліни	3,0 кредитів ЄКТС / 90 годин, у тому числі лекцій – 18 годин, практичних занять – 18 годин, самостійної роботи – 54 години.			
Форма навчання	Денна.			
Тижневе навантаження	– 2 год. 3- години самостійної роботи на тиждень.			
Мова викладання	Англійська/українська			
Формат навчальної дисципліни	Офлайн/онлайн: лекційні, практичні заняття, консультації, залік. Для осіб із особливими освітніми потребами розробляється індивідуальний формат вивчення навчальної дисципліни.			
Необхідне обладнання	Мультимедійний проєктор, комп'ютер.			
Зміст навчальної дисципліни	Години (лекц. / прак. / СРС)	Тема	Завдання	Максимальна кількість балів
	2/2/6	1. Intercultural communication as a science, its formation and development / Міжкультурна комунікація як наука, її становлення і розвиток	Лекції, презентації, інтерактивні вправи, практичні вправи, творчі індивідуальні та групові та завдання, дискусія.	Практичні заняття – 5; СРС - 2
	2/2/6	2. Main types of culture. The influence of culture on communicative behavior. Standards of communicative behavior of representatives of different cultures / Основні типи культур. Вплив культури на комунікативну поведінку. Стандарти комунікативної поведінки представників різних культур.	Лекції, презентації, інтерактивні вправи, практичні вправи, творчі індивідуальні та групові та завдання, дискусія.	Практичні заняття – 5; СРС - 2
	2/2/6	3. Main categories of intercultural communication. Cultural universals and cultural specificity / Основні категорії міжкультурної комунікації. Культурні універсали та культурна специфіка.	Лекції, презентації, інтерактивні вправи, практичні вправи, творчі індивідуальні та групові та завдання, дискусія.	Практичні заняття – 5; СРС - 2
	2/2/6	4. Communicative aspect of intercultural communication. The essence of verbal communication / Комунікативний аспект міжкультурної комунікації. Сутність вербальної комунікації	Лекції, презентації, інтерактивні вправи, практичні вправи, творчі індивідуальні та групові та завдання, дискусія.	Практичні заняття – 5; СРС - 3

	2/2/6	5. The essence of non-verbal communication. Cross-cultural differences in non-verbal communication codes / Сутність невербальної комунікації. Міжкультурні відмінності невербальних кодів комунікації	Лекції, презентації, інтерактивні вправи, практичні вправи, творчі індивідуальні та групові та завдання, дискусія.	Практичні заняття – 5; СРС - 2
	2/2/6	6. Communication barriers. Concept of stereotype, types of stereotypes, their characteristics / Бар'єри спілкування. Поняття стереотипу, види стереотипів, їх характеристики.	Лекції, презентації, інтерактивні вправи, практичні вправи, творчі індивідуальні та групові та завдання, дискусія.	Практичні заняття – 5; СРС - 3
	2/2/6	7. The problem of perception in intercultural communication. Examples of cultural differences / Проблема сприйняття в міжкультурній комунікації. Приклади культурних відмінностей.	Лекції, презентації, інтерактивні вправи, практичні вправи, творчі індивідуальні та групові та завдання, дискусія.	Практичні заняття – 5; СРС - 2
	2/2/6	8. Acculturation as a process of mastering a foreign culture. Basic forms (strategies) of acculturation / Акультурація як процес освоєння чужої культури. Основні форми (стратегії) акультурації.	Лекції, презентації, інтерактивні вправи, практичні вправи, творчі індивідуальні та групові та завдання, дискусія.	Практичні заняття – 5; СРС - 2
	2/2/6	9. Cultural adaptation. Culture shock. M. Bennett's model of assimilation of "foreign" culture. Cultural identity / Культурна адаптація. Культурний шок. Модель засвоєння «чужої» культури М. Беннета. Культурна ідентичність.	Лекції, презентації, інтерактивні вправи, практичні вправи, творчі індивідуальні та групові та завдання, дискусія.	Практичні заняття – 5; СРС - 2
Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни	<p style="text-align: center;">Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> Блашків О.В. Теорія комунікацій: навчально- методичний посібник Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 107 с. Виноградова О.В., Євтушенко Н.О. Групова динаміка та комунікація: методичні вказівки. Київ, 2020. 223 с. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація. К.: Академія, 2012. 288 с. Попович М.М. Основи міжкультурної комунікації: навч. посібник. Чернівець. нац. ун-т, 2012. 160 с. Чудовська І. Соціологія масових комунікацій: навч. посіб., Київ, 2021. Сизоненко Н. Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : 			

	<p>колективна монографія / за наук. редакцією Н. Сизоненко. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 256 с.</p> <p style="text-align: center;">Допоміжна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Дрешпак В. М. Комунікації в публічному управлінні :навч. посіб. Донецьк: ДРІДУ НАДУ, 2015. 168 с 8. Костенко Д.В. Міжкультурна комунікація в сучасному світі// Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка: збірник наукових праць №30, 2018 . С. 80-83. 9. Кучеренко І. А. Основи мовної комунікації : навчальний посібник; МОН України, Уманський держ. пед. у-тет імені Павла Тичини. Умань : Візаві, 2018. 270 с. 10. Марченко О.В. Комунікативна культура: навч. посіб. Дніпропетровськ:» Інновація», 2015. 200 с. 11. Основи міжкультурної комунікації [Електронний ресурс] : методичні рекомендації до практичних завдань для студентів спеціальності 291 "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії" першого (бакалаврського) рівня / уклад. Л. А. Євдокімова-Лисогор. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 29 с 12. Соломенна Т.В. Міжкультурна комунікація в Європейському Союзі : Методичні рекомендації. [Текст] / Т.В. Соломенна. Чернігів : Вид-во НУ «ЧК» ім. Т.Г. Шевченка, 2020. 36 с. 13. Стратегії міжкультурної комунікації в мовній освіті сучасного ВНЗ [Електронний ресурс]: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ (21 березня 2017 р.). Київ: КНЕУ, 2017. 415 с.
<p>Рекомендовані Інтернет джерела для самостійної роботи</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Світ соціальних комунікацій : науковий журнал. – Київський міжнародний університет: [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.kymu.edu.ua/svit-soc-comunicaciy.html 2. British Council. Intercultural Skills. – Режим доступу: https://www.britishcouncil.org/education/skills-employability/intercultural-skills 3. Cultural Atlas. – Режим доступу: https://culturalatlas.sbs.com.au 4. Intercultural Communication Institute. – Режим доступу: https://www.intercultural.org 5. UNESCO. Culture and Intercultural Dialogue. – Режим доступу: https://www.unesco.org/en/culture 6. BBC Culture. – Режим доступу: https://www.bbc.com/culture 7. Ethnologue: Languages of the World. – Режим доступу: https://www.ethnologue.com шщ89ж.жс
<p>Методи навчання та форми поточного контролю</p>	<p><i>Методи навчання та форми поточного контролю, порядок накопичення балів визначені у робочій програмі та навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «Основи міжкультурної комунікації» (розміщені у бібліотеці університету http://elibrary.univer.km.ua/index.php)</i></p> <p>Типи навчальних лекцій:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) традиційні (зміст матеріалу дається в готовому для запам'ятовування вигляді); 2) проблемні (аналізується певна наукова або практична проблема); 3) розмовні (грунтується на переплетенні розмовних фрагментів лекції з відповідями слухачів або виконанням ними певних теоретичних чи практичних завдань). <p>Під час практичних занять застосовуються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) методи активного навчання; 2) експрес-опитування, діалог, дискусія; 3) традиційний усний виклад змісту теми; 4) дискусійне обговорення проблемних питань; 5) слайдова презентація;

	<p>б) вирішення ситуаційних завдань та кейсів із застосуванням сучасних інформаційних технологій;</p> <p>7) повідомлення про виконання індивідуальних завдань.</p> <p>Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:</p> <p>1) усне або електронне опитування на практичних заняттях;</p> <p>2) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;</p> <p>3) захист підготовленого публічного виступу або підготовленої презентації.</p>
Політика щодо дедлайнів та перекладання	<p>Здобуття балів за пропущені практичні заняття відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (у новій редакції), затверджене рішенням вченої ради університету від 29.08.2025 р., протокол № 1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р. № 523/25 (https://surl.lu/cbsagn).</p> <p>Завдання та формат виконання визначені у робочій програмі та навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» (розміщені в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php)).</p> <p>Форми перекладання практичних занять: усне опитування, виконання тестових завдань, виконання практичних завдань із застосуванням інформаційних технологій.</p>
Підсумковий контроль	<p>Питання для підсумкового контролю наведені у навчально-методичних матеріалах дисципліни «<i>Основи міжкультурної комунікації</i>» та в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php).</p> <p>Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного/письмового заліку з використанням тестових технологій, у тому числі комп'ютерних.</p>
Критерії оцінювання	<p>Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (у новій редакції), затверджене рішенням вченої ради університету від 29.08.2025 р., протокол № 1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р. № 523/25 (https://surl.lu/cbsagn).</p> <p>Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова (в редакції рішення вченої ради ХУУП імені Леоніда Юзькова від 27 червня 2024 року, протокол №17, уведене в дію наказом від 27 червня 2024 року № 449/24) (https://surl.li/dghjcz)</p>
Порядок отримання додаткових балів	<p>Студент може отримати додаткові бали за участь у: Всеукраїнській науково-практичній конференції «Foreign Languages in Use: Academic and Professional Aspects» за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною, у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу.</p>
Політика академічної доброчесності	<p>Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету (https://www.univer.km.ua/index.php/pro-universitytet/akademichna-dobrochesnist).</p>
Політика врегулювання конфліктів	<p>Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (https://surl.li/oipjvl)</p>
Політика щодо інших питань	<p>Можливе дистанційне вивчення дисципліни «Основи міжкультурної комунікації» із застосуванням сучасних інтернет-технологій.</p>

Зворотній зв'язок	Під час аудиторних занять, консультацій. За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань здобувачів вищої освіти, що проводяться в університеті.
--------------------------	---

Обліковий обсяг 0,38 ум. др. арк.